

Riet bovenaan verlanglijst van bouwer en koper

door ANNEMARIE VAN DE WEERT

Nederland is met zijn grote wateroppervlakten een rietland bij uitstek. Gecombineerd met de luxe landelijke uitstraling, maakt dat rieten daken hier zeer veel voorkomen. Tegenwoordig komt daar de duurzame keuze voor een gezonde leefomgeving met natuurproducten en isolerende werking bij. De van oorsprong traditionele dakbedekking wordt dan ook steeds vaker toegepast op moderne ontwerpen en nieuwbouwprojecten.

Zelfs appartementengebouwen kunnen tegenwoordig met riet gedekt worden. Zoals hier in Nunspeet. FOTO: ALDO ALLESSIE

„Riet is een nagroeibaar natuurproduct wat met goed onderhoud vijftig jaar mee kan op het dak. Bovendien creëert het een goede leefomgeving en heeft het goede isolatiewaarden. Een ecologisch verantwoorde bouwoplossing dus en daarom ook een van de meest ecologische dakbedekkingen.”

VERZEKEREN

Het gegeven dat projecten niet te verzekeren zouden zijn in verband met brandveiligheid is allang achterhaald. Een rieten dak dat met een zogeheten schroefwijze is aangelegd en beschermd, is verzekeringstechnisch juist zeer aantrekkelijk. „Brandgevaar schuilt vooral in oude gedekte daken”, aldus *Eduard Paardekooper*, de rietverzekeringsspecialist van Nederland die gedurende de laatste twintig jaar duizenden panden in Nederland heeft verzekerd.

Eduard Paardekooper is verzekeraar van rieten daken. FOTO: CLOVIS FLOS

Riet is de meest milieuvriendelijke vorm van dakbedekking en ook nog eens het beste voor de luchtkwaliteit in huis. Het natuurproduct prijkt dan ook boven aan de verlanglijst van menig projectontwikkelaar, architect en zelfstandig opdrachtgever die duurzaam wil bouwen. Onbetaalbaar? Ach welnee: de rieten daken van nieuwbouw zijn moderne dakconstructies met hoge isolatiewaarden en ook nog eens brandveilig. Het zijn tegenwoordig niet alleen grote buitenhuizen, molens en boerderijen die voorzien zijn van een rieten dak. Sinds het duurzaam bouwen (dubo) wordt gestimuleerd door overheid en adviseurs, krijgt ook steeds meer nieuwbouw en zelfs complete appartementencomplexen een kap aangemeten van dit natuurproduct bij uitstek. „Voor sommigen is een rieten dak alleen al voldoende reden om een woning te kopen”, aldus architect *Renz Pijnenborgh*, gespecialiseerd in de bouw van biologische projecten.

„Vroeger werd het riet namelijk rechtstreeks op de panlatten gedekt en keek je vanaf de binnenkant tegen het riet aan. Als bij zo'n constructie ergens in het huis brand uitbreekt en het vuur komt in de buurt van de kap, dan zal het droge riet van binnenuit snel branden en zich bovendien razendsnel verspreiden langs de binnenzijde van de kap. Omdat het een open constructie is, kan de wind er vrij doorheen blazen en geeft zo het vuur extra zuurstof. Deze traditionele methode is dus inderdaad erg brandgevaarlijk en als je in het nieuws hoort of leest over afgebrande huizen met rieten dak, betreft het meestal oude boerderijen en buitenhuizen.” Sinds tien jaar wordt gewerkt met een zogenaamd schroefdak waarbij brand van binnenuit een stuk minder gevaarlijk is.

Paardekooper. „Komt het vuur aan de binnenkant in de buurt van de kap, dan zal het niet zo snel het riet bereiken omdat er brandwerende houten- of gipsplaten tussen zit en er geen riet doorheen steekt. Bovenal kan er aanmerkelijk minder lucht bijkomen, dat vuur aanwakkert, dan bij de traditionele rieten kap. Ook bij brand van buitenaf scheelt dit aanzienlijk. Als je het riet daarnaast ook nog eens bewerkt met een brandwerend middel, dan is een rieten kap net zo gevaarlijk of eigenlijk ongevaarlijk als een pannendak en dus heel goed te verzekeren tegen een lage premie.”

Wanneer een huis gedekt is met riet volgens het schroefdaksysteem worden de hoogste kortingen gegeven door de verzekeraars. Maar ook wanneer het rieten dak volgens de traditionele methode bevestigd is, zijn er verzekeringskortingen mogelijk. *Paardekooper*. „Doordat ik alle panden zelf inspecteer en taxeer op herbouwwaarde, kunnen de goed onderhouden panden de allerlaagste premie krijgen. Ook een sprinklerinstallatie of branddetectiesysteem geven kortingen op de premie voor inboedelverzekering en opstalverzekering. Bovendien scheelt een speciale rietverzekering ook al aanzienlijk.” Wie zijn rieten dak ook nog eens laat keuren bij verkoop, kan later niet meer aansprakelijk gesteld worden voor een eventueel verborgen gebrek in de rieten kap.

AMBACHT

Blijft natuurlijk wel dat rietdekken een ambacht is dat met de hand gedaan wordt door speciaal opgeleide vakmensen. Arbeidsintensief werk. Ook de kwaliteit en levensduur van een rieten dak zijn afhankelijk van de gebruikte materialen en de uitvoering van de rietdekkwerkzaamheden en dus de kwaliteit van de rietdekker. „Maar een rieten dak, mits goed ontworpen, vakkundig aangebracht en goed onderhouden is een verantwoorde investering voor jaren”, aldus architect Renz Pijnenborgh. „De levensduur zou minimaal 25 jaar moeten zijn maar 40 jaar of langer is geen uitzondering.”

Om de landelijke kwaliteit te verhogen heeft de Vakfederatie Rietdekkers eisen gesteld waaraan een rieten dak moet voldoen (www.riet.com). Echter, de mate van onderhoud hangt ook af van de ligging van de woning, helling van het dak, weersomstandigheden, vogelschade en metselwerk. „Een geringe investering in preventief onderhoud betaalt zich daarentegen terug in de vorm van een relevante levensduurverlenging van het rieten dak”, aldus de Federatie Rietdekkers.

Sinds mensenheugenis wordt er gebruik gemaakt van riet als bedekking voor daken. In Nederland zijn er nog steeds een flink aantal gebieden waar riet wordt gesneden en het natuurmateriaal is ook in het buitenland zeer ruim voorradig. Het is kortom een praktische, duurzame oplossing om de woning te beschermen tegen invloeden van buitenaf.

FEITEN OVER RIETEN DAKEN

Vergunning: Wie zijn dakpannen vervuult voor riet, moet hiervoor wel degelijk toestemming hebben. Omdat het aanzicht van het pand verandert, moet de welstandscommissie een positief advies afgeven. Daarnaast is een bouwvergunning vereist.

Verzekering: De premie voor een rieten dak met schroefdak is bij enkele gespecialiseerde verzekeraars gelijk of bijna gelijk aan die voor een pannendak. Een traditionele rieten kap verzekeren is wél duurder, dan het verzekeren van een pannendak. De meeste verzekeraars eisen bovendien dat de kap wordt behandeld met brandvertragende middelen.

Blikseminslag: Er is nooit bewezen dat een rieten dak gevoeliger is voor blikseminslag dan een pannendak. Toch, wanneer het gebouw in open terrein ligt, is het bij beide dakbedekkingen zinvol een bliksemafleider op het dak te plaatsen.

Rietdekkers: In ons land zijn 325 rietdekkersbedrijven actief. Die hebben gezamenlijk 750 personeelsleden in dienst. De hele rietbranche biedt aan zo'n 1500 mensen werk. Feit is wel dat rietdekkers het ontzettend druk hebben. Lange wachttijden zijn vaak het gevolg.

Er zijn verschillende kapconstructies voor rieten daken.
FOTO: FLOS, CLOVIS

KAPCONSTRUCTIE

Er zijn in de loop der jaren twee soorten kapconstructies ontstaan waar riet op gedekt kan worden. De eerste kapconstructie is de traditionele kap die bestaat uit een raamwerk van latten en balken. Het riet wordt bevestigd op de latten, door middel van een draad die om de rietlat wordt geslagen. Dit is een open constructie waarbij het riet van binnenuit zichtbaar blijft. De tweede kapconstructie is het schroefdak. Deze constructie bestaat uit balken die bedekt worden door houten platen. Het is dus een gesloten kapconstructie waarbij je van binnenuit geen riet meer ziet omdat het direct op deze brandwerende platen geschroefd. Het rietdekken gebeurt bij een schroefdak verder op dezelfde wijze als bij het traditionele dak. Tegenwoordig is 80 procent van de nieuw gedekte rietdaken uitgevoerd als een schroefdak omdat dit beter isoleert, brandveiliger is waardoor er geen hoge verzekeringspremie betaald hoeft te worden en er geen stof meer naar binnen komt vanwege de schoon afgewerkte binnenzijde met houten platen.

LEVENSDUUR VAN HET RIETEN DAK

Het rieten dak heeft de laatste tijd meer te lijden van het milieu dan vroeger. Een overmaat aan vermestende stoffen in de lucht zorgt ervoor dat alles na verloop van tijd bedekt wordt met een laagje algen. Op het rieten dak zorgen deze algen voor een toename van de droogtijd. Het riet blijft langer vochtig. Wanneer een over het riet liggende groene waas overgaat in een groene drab kan dit de droogtijd zoveel verlengen dat het riet in de herfst- en winterperiode (van oktober tot het volgende jaar april) zelfs bijna helemaal niet meer droog wordt. Het riet kan dan in zeer korte tijd dramatisch in kwaliteit achteruit gaan. Het riet verslijt niet langer maar verspocht (het wordt zacht en vergaat). De oplossing hiervoor is het behandelen van het dak tegen begroeiing met algen en mossen.

Rieten daken hebben meer bescherming nodig dan vroeger.
FOTO: DIJKSTRA